

Op weg naar 2030

Joy Arpots, Juni 2022

Brabants regioprofiel

De scout van Brabant C presenteerde in 2016 een SWOT-analyse van het Brabants cultuursysteem. Daarin werd geconstateerd dat Brabant internationaal maar ook landelijk het verschil niet maakt in de canonieke kunsten. Brabant onderscheidt zich niet op het gebied van toneel, dans, ballet, opera, klassieke muziek. Een incidentele hoogvlieger daargelaten. Brabant maakt wel het verschil op het gebied van design, fashion, urban, dance, ar/vr, digital culture, gaming en aanverwante sectoren die wel aangeduid worden als de creatieve industrie.

Deze genres passen goed bij de top kennis- en innovatieregio die Brabant is. Via de multiple helix wordt in deze genres vanzelfsprekend samengewerkt met het bedrijfsleven, overheden, topsectoren en maatschappelijke instellingen. Het ondernemerschap is groot, evenals het bewustzijn dat slim inspelen op de markt een levensbehoefte is. Dat maakt deze creatieve sector minder subsidieafhankelijk, want de belangen van vele stakeholders leiden tot een financieringsmix die minder leunt op publieke middelen en ook andere geldstromen weet aan te boren.

De toekenningen die Brabant C sinds de start in 2015 deed geven blijk van deze trend. En ook landelijk vindt erkenning plaats. Enkele voorbeelden. Niet alleen verwierf November Music, festival voor nieuwe muziek, een plaats in de basisinfrastructuur (BIS) van het Rijk, vanaf 2021 werd ook de Dutch Design Foundation daarin opgenomen. En als eerste platform voor urban culture ooit kreeg Emoves een plek in deze BIS. Playgrounds, internationaal georiënteerd platform voor de postdigitale beeldcultuur van het bewegend beeld, verkreeg een bedrag van € 1.400.000 in de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie. En WooHah groeide in enkele jaren uit tot het belangrijkste hiphopfestival van Europa - dat trouwens allang geen subsidie meer nodig heeft.

Betekent dit dat de canonieke kunsten geen kans maken in Brabant? Zeker niet, ongeacht het genre of de discipline zijn initiatieven welkom die bijdragen aan het realiseren van een creatieve en innovatieve culturele topregio. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de succesvolle ontwikkeling van Theaterfestival Boulevard. Geen standaard zomertheaterfestival, maar een festival dat kiest voor innovatie, inclusiviteit en internationalisering. En daarnaast ook kiest voor de verbinding met andere maatschappelijke sectoren en op zoek gaat naar nieuwe financieringsvormen.

samen bedenken en samen doen

Anders financieren

Als Brabant een eigen, onderscheidend regioprofiel wil ontwikkelen ligt het voor de hand de genres waarmee we het verschil maken centraal te stellen, alsmede die initiatieven die kiezen voor innovatie. Zoals gezegd sluiten deze genres goed aan bij het profiel van Brabant als een top kennis- en innovatieregio. De creatieve kracht van deze regio profileren, dwingt ook tot innovatieve financieringsvormen van kunst en cultuur. De provincie is niet langer financier van tekorten maar investeert in toekomstbestendige, duurzame ontwikkelingen. Daarbij stimuleert de provinciale overheid de deelname van co-financiers. Ook wordt ingezet op minder subsidieafhankelijkheid door geldstromen aan te boren uit niet-culturele domeinen.

Met andere woorden: op weg naar 2030 is het financieringsmodel van de provincie Noord-Brabant voor de basisinfrastructuur herzien conform de uitgangspunten en doelstellingen van de impulsgeldregeling van Kunstloc en het financieringsreglement van Brabant C. Het kan toch niet langer zo zijn dat projectaanvragen bij deze instellingen uitsluitend worden toegekend op basis van een gedegen businessplan dat van ondernemerschap getuigt, terwijl de meerjarige exploitatie aanvragen van canonieke instellingen uit de provinciale BIS toegekende worden op basis van conservatieve begrotingen die louter op tekortfinanciering gebaseerd zijn? Of nog scherper geformuleerd: waarom leunt de exploitatie van de provinciale BIS-instellingen nog steeds op traditionele subsidietoekenningen, terwijl projectaanvragers uitgedaagd worden tot innovatieve investeringsplannen die getuigen van een duurzame en systeemversterkende validatie?

Deze uitdagingen lenen zich wellicht beter voor de innovatieve genres die we hierboven beschreven hebben als sterk en onderscheidend. Maar ook de meer canonieke disciplines kunnen deze uitdagingen met succes aangaan. Daar is dan wel een andere mindset voor nodig, waarbij afstand genomen wordt van louter subsidieafhankelijkheid. Niet alleen kijken naar wat het kost, maar vooral ook onderzoeken wat het kan opleveren.

De provincie stimuleert op weg naar 2030 die change of mind door een subsidiebijdrage niet als vanzelfsprekend te achten, maar ook de mogelijkheden van een lening, een garantstelling en een participatie te onderzoeken. Die andere financieringsvormen worden ook daadwerkelijk gerealiseerd en moeten gaandeweg resulteren in een toenemende revolverendheid.

Maatschappelijke impact

Kunst mag mooi zijn, kunst mag ontroeren, kunst kan de verbeelding prikkelen. En kunst kan nog zoveel meer. Kunst kan ook bijdragen aan een betere samenleving. De inzet van creativiteit kan bijdragen aan het ontrafelen, bewustmaken en oplossen van de maatschappelijke uitdagingen van deze tijd. De kracht van kunst en cultuur voor andere domeinen wordt nu nog onvoldoende benut. Dat is een kans voor alle partijen die werken aan maatschappelijke vraagstukken: om met verbeeldingskracht, inventiviteit en zeggingskracht de bewustwording en betrokkenheid van Brabanders bij het adresseren en oplossen van deze vraagstukken te vergroten.

Die maatschappelijke impact kan betrekking hebben op uiteenlopende onderwerpen, zoals zorg, technologische innovatie, burgerschap, ecologische duurzaamheid en versplintering van de samenleving. Dat zijn onderwerpen waar ook niet-culturele partijen mee begaan zijn. Door uit te gaan van (gedeeltelijke) financiering uit niet-culturele domeinen (lees: door private stakeholders) bij die vraagstukken, bevordert de regeling tevens verbreding van financieel draagvlak voor cultuur. Private partijen als opdrachtgever en/of financier borgen brede betrokkenheid en draagvlak voor deze inzet van cultuur. Langs deze weg kan ook de cultuursector zelf verduurzamen.

In 2022 startte Brabant C de regeling Matching impactprojecten, waarin creatieven maatschappelijke impact teweegbrengen. Vooralsnog is er sprake van een pilot in het kalenderjaar 2022, bij gebleken succes draagt deze regeling op weg naar 2030 bij aan een duurzame samenwerking in Noord-Brabant van privaatrechtelijke rechtspersonen, culturele instellingen en publieke rechtspersonen. Daarmee is deze provincie dan ook landelijk voorbeeldstellend.

**En kunst kan
nog zoveel
meer**

samen bedenken en samen doen

Internationale positionering

Nu Brabant zich positioneert als een top kennis- en innovatieregio dient Brabant zich op weg naar 2030 ook te positioneren als een culturele top regio. Een positionering die Brabant-breed gedragen moet worden. Uiteraard op provinciaal niveau door ambtenaren, politici en hoogwaardigheidsbekleders. Daarnaast het bedrijfsleven, het maatschappelijk middenveld, de opleidingen, de vele verenigingen en amateurkunstbeoefenaars die Brabant kent. Het is even zo goed een gemeentelijke aangelegenheid. Het raakt uiteindelijk aan de trots van alle Brabanders.

De positionering van Brabant als een top kennis- en innovatieregio straalt inmiddels af op heel Nederland en blijft ook in het buitenland niet onopgemerkt. Brabant is na de Randstad immers de tweede economische motor. Dit regioprofiel heeft in deze eeuw op indrukwekkende wijze gestalte gekregen.

Een logische vervolgstap is het cultureel regioprofiel van Brabant te laden en internationaal te positioneren. Hoe ziet dat profiel eruit? Brabantse cultuur onderscheidt zich door een onstuitbare drang naar ontdekken, onderzoeken, ontwerpen, maken en verspreiden. Brabantse cultuur benadrukt samen bedenken en samen doen (van de vroegere co-operatie naar de hedendaagse co-creatie). Brabantse cultuur verbindt ambachtelijke tradities aan hedendaagse innovaties. Brabantse cultuur verbindt zich met andere sectoren en draagt in gezamenlijkheid bij aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Brabantse cultuur wordt niet gefinancierd vanuit een tekort-gedachte maar vanuit de drive om in duurzame versterking te financieren. Niet alleen inhoudelijk maar ook in vorm, attitude, mentaliteit en qua financiering onderscheidt de Brabantse cultuur zich.

Daarmee ontwikkelt Brabant op weg naar 2030 een nieuw soort cultuur, met een nieuwe financieringsvorm, met grotere impact, met steviger draagvlak. Brabant laat zien dat hoge en lage cultuur heel goed samen kunnen gaan, dat kunst en cultuur van en voor ons allen zijn, dat ze onmisbaar en onontbeerlijk zijn. Brabant plaatst kunst en cultuur weer terug in het hart van de samenleving. Een investering die zich dubbel en dwars gaat uitbetalen. Niet alleen vanuit Den Haag, de laatste jaren ook steeds vaker vanuit Brussel. Brabant leidt toptalenten op, die wereldwijd schitteren. Talenten van elders komen naar Brabant. Brabant is immers voorhoede, hier kunnen pioniers en trendsetters aan de slag. In Brabant wordt de toekomst dagelijks vormgegeven.

Brabants (im)pact

Daarmee dwingt Brabant de Rijksoverheid om ook mee te gaan in deze nieuwe ontwikkeling. Op weg naar 2030 zal blijken dat de vele crossovers die in Brabant al gangbaar zijn maar wellicht nog niet in een format van het ministerie of de fondsen passen, straks in de voorhoede opereren van nieuwe financieringsmogelijkheden. Daarmee zorgen we er niet alleen voor dat Brabant op weg naar 2030 een groter stuk van de te verdelen 'rijks-taart' krijgt, we zorgen er bovendien voor dat de taart in zijn geheel groter wordt. Want veel meer maatschappelijke geledingen gaan meedoen en meebetalen.

Dan is een toenemend aantal Brabantse instellingen niet alleen opgenomen in de landelijke BIS, dan schitteren ze zelfs in de internationale schijnwerpers. In de Champions League, zouden onze collega's van sport zeggen.

Meer over Brabant C?
Kijk op Brabantc.nl

**Op weg
naar 2030**